

עשרה יוחסין פרק רביעי קידושינ

ע.

עין משפט נר מצוה

ח א מיי פטיו מהל
 אסורי ביאה הלינ
 טוש"ע אה"ע סי' ד וסני
 ה וסני טי'
 ב ב טוש"ע אה"ע סי' ז
 ספרי א ביה"ט:
 י ג ד מיי פייע מהל
 אסורי ביאה הלינ
 טוש"ע אה"ע סי' ז ספיק
 ב:
 יא ה טוש"ע חו"מ סי' ז
 ספרי ו ופי' קנל:
 יב ו מיי פכ"ה מהל
 הנבדל ספיק סני
 לאחין רח טוש"ע חו"מ סי'
 ת ספרי ד:
 יג ו מיי פכ"ה מהל
 אסורי ביאה הלינ
 סני לאחין קבו טוש"ע
 אה"ע סי' כ ספרי ה:
 יד ה מיי שם ה"ז ז
 טוש"ע חו"מ סי' פה
 ספרי ג:

תורה אור השלם

1. ויאבדו בני ישראל השבים מהנגלה וכל הנבדל משמאת גויי הארץ אלהם לדרש לוי אלהי ישראל.
2. וישמע סגבלט החריני וטוביה העבד העמני וירע לקחם רעה גדלה אשר בא אדם לבקש טובה לבני ישראל. נחמיה ב י
3. כי רבים ביהודה בעלי שבועה לו כי חתן הוא לשכניה בן ארח ויהונתן בנו לקח את בת משלם בן ברכיה.
4. ואלה העולים מתל מלח תל הרשא כרוב להגיד בית אבותם וזרעם אם מישאל הם תל מלח אלו בני אדם שדומים מעשיהם למעשה סדום שנהפכה לתל מלח תל הרשא זה שקורא אבא ואמו משתקתו ולא יכלו להגיד בית אבותם וזרעם אם מישאל הם זה הוא אסופי שנאסף מן השוק כרוב אדון ואמר רבי אבהו אמר רבי איבא דאמרי אמר רבי אבהו אמר רבא בר בר כהנא כל הגושה אשה שאינה הוגנת לו מעלה עליו הכתוב כאילו חרשו לכל העולם כולו וזרעו מלח שנאמר ואלה העולים מתל מלח תל הרשא אמר רבה בר רב אדא אמר רב כל הגושה אשה לשום ממון היוין לו בנים שאינן מהוגנים שנאמר ב'ה' בגדו כי בנים זרים ילדו ושמה תאמר ממון פלט תלמוד לומר עתה יאכלם חדש את חלקיהם ושמה תאמר חלקו ולא חלקה תלמוד לומר חלקיהם ושמה תאמר לזמן מרובה ת"ל חדש מאי משמע אמר רב נחמן בר יצחק חדש נכנס וחדש יצא וממונם אבד ואמר רבה בר רב אדא אמרי לה אמר רבי סלא אמר רב המנונא כל הגושה אשה שאינה הוגנת לו אליהו כופתו והקב"ה רוצעו ונתנא על כולם אליהו כותב והקב"ה חותם אוי לו לפוסל את זרעו ולפגום את משפחתו ולגושה אשה שאינה הוגנת לו [א] אליהו כופתו והקב"ה רוצעו וכול הפוסל פסול ואינו מדבר [ב] בשבחה לעולם ואמר שמואל בכמומו פוסל ההוא גברא דמנהדרדעא דעל לבי מטבחיא בפומבדיתא אמר להו הבו לי בישרא אמרו ליה נטר עד דשקיל לשמעיה דרב יהודה בר יחזקאל וניתב לך אמר מאן יהודה בר שויסקאל דקדים לי דשקל מן קמאי אולו אמרו ליה לרב יהודה שמתיה אמרו הגיל דקרי אינשי עבדי עליה דעבדא הוא [א] אזל ההוא אומניה לדינא לקמיה דרב נחמן פיתקא דהומנא אזל רב יהודה לקמיה דרב הונא אמר ליה איזיל או לא איזיל אמר ליה המיזל לא מיבעי לך למיזל משום דגברא רבה את אלא משום יקרא דבי נשיאה קום זיל אתא אישכחיה דקעבדי מעקה אמר ליה לא סבר לה מר להא דאמר רב הונא בר אידי אמר שמואל יכיון שנחמנה אדם פרנס על הצבור אסור בעשיית מלאכה בפני שלשה א"ל פורתא דגונדריתא הוא דקא עבידנא א"ל מי סניא מעקה דכתיב באורייתא או מחיצה דאמור רבנן א"ל יתיב מר אקרפיטא א"ל ומי סני ספסל דאמור רבנן או איצטבא דאמרי אינשי א"ל ליכול מר אתרונגא אמר ליה הכי אמר שמואל כל האומר אתרונגא תילתא ברמות רוחא או אתרוג כדקריוה רבנן או אתרוגא דאמרי אינשי אמר ליה לישתי מר אנבגא אמר ליה מי סני איספרגום דקריוה רבנן או אנפק דאמרי אינשי אמר ליה תיתי דווג תשקינא אמר ליה הכי אמר שמואל אין משתמשים באשה קטנה היא בפירוש אמר שמואל אין משתמשים באשה כלל בין גדולה בין קטנה נשרר ליה מר שלמא לילתא א"ל הכי אמר שמואל יקול באשה ערוה אפשי ע"י שלוח א"ל הכי אמר שמואל אין

לא תאכל: גירי וחרורי: מנלן אמר רב חסדא דאמר קרא וכול הנבדל מטומאת גויי הארץ אליהם: ממוזי: מנלן דכתיב וישמע סגבלט החרוני וטוביה העבד העמוני וכתב ב' רבים ביהודה בעלי שבועה לו כי חתן הוא לשכניה בן ארח ויהונתן בנו לקח את בת משלם בן ברכיה [ב] קסבר עובד כוכבים ועבד הבא על בת ישראל הולד ממוזר [ג] הניחא למ"ד הולד ממוזר אלא למאן דאמר "הולד כשר מאי איבא למימר ותו ממאי דהוה ליה בני דילמא לא הוה ליה בני ותו ממאי דהכא הוה ליה וסליקו דילמא התם הוה אלא מהכא ואלה העולים מתל מלח תל הרשא כרוב אדון ואמר ולא יכלו להגיד בית אבותם וזרעם אם מישאל הם תל מלח אלו בני אדם שדומים מעשיהם למעשה סדום שנהפכה לתל מלח תל הרשא זה שקורא אבא ואמו משתקתו ולא יכלו להגיד בית אבותם וזרעם אם מישאל הם זה הוא אסופי שנאסף מן השוק כרוב אדון ואמר רבי אבהו אמר רבי איבא דאמרי אמר רבי אבהו אמר רבא בר בר כהנא כל הגושה אשה שאינה הוגנת לו מעלה עליו הכתוב כאילו חרשו לכל העולם כולו וזרעו מלח שנאמר ואלה העולים מתל מלח תל הרשא אמר רבה בר רב אדא אמר רב כל הגושה אשה לשום ממון היוין לו בנים שאינן מהוגנים שנאמר ב'ה' בגדו כי בנים זרים ילדו ושמה תאמר ממון פלט תלמוד לומר עתה יאכלם חדש את חלקיהם ושמה תאמר חלקו ולא חלקה תלמוד לומר חלקיהם ושמה תאמר לזמן מרובה ת"ל חדש מאי משמע אמר רב נחמן בר יצחק חדש נכנס וחדש יצא וממונם אבד ואמר רבה בר רב אדא אמרי לה אמר רבי סלא אמר רב המנונא כל הגושה אשה שאינה הוגנת לו אליהו כופתו והקב"ה רוצעו ונתנא על כולם אליהו כותב והקב"ה חותם אוי לו לפוסל את זרעו ולפגום את משפחתו ולגושה אשה שאינה הוגנת לו [א] אליהו כופתו והקב"ה רוצעו וכול הפוסל פסול ואינו מדבר [ב] בשבחה לעולם ואמר שמואל בכמומו פוסל ההוא גברא דמנהדרדעא דעל לבי מטבחיא בפומבדיתא אמר להו הבו לי בישרא אמרו ליה נטר עד דשקיל לשמעיה דרב יהודה בר יחזקאל וניתב לך אמר מאן יהודה בר שויסקאל דקדים לי דשקל מן קמאי אולו אמרו ליה לרב יהודה שמתיה אמרו הגיל דקרי אינשי עבדי עליה דעבדא הוא [א] אזל ההוא אומניה לדינא לקמיה דרב נחמן פיתקא דהומנא אזל רב יהודה לקמיה דרב הונא אמר ליה איזיל או לא איזיל אמר ליה המיזל לא מיבעי לך למיזל משום דגברא רבה את אלא משום יקרא דבי נשיאה קום זיל אתא אישכחיה דקעבדי מעקה אמר ליה לא סבר לה מר להא דאמר רב הונא בר אידי אמר שמואל יכיון שנחמנה אדם פרנס על הצבור אסור בעשיית מלאכה בפני שלשה א"ל פורתא דגונדריתא הוא דקא עבידנא א"ל מי סניא מעקה דכתיב באורייתא או מחיצה דאמור רבנן א"ל יתיב מר אקרפיטא א"ל ומי סני ספסל דאמור רבנן או איצטבא דאמרי אינשי א"ל ליכול מר אתרונגא אמר ליה הכי אמר שמואל כל האומר אתרונגא תילתא ברמות רוחא או אתרוג כדקריוה רבנן או אתרוגא דאמרי אינשי אמר ליה לישתי מר אנבגא אמר ליה מי סני איספרגום דקריוה רבנן או אנפק דאמרי אינשי אמר ליה תיתי דווג תשקינא אמר ליה הכי אמר שמואל אין משתמשים באשה קטנה היא בפירוש אמר שמואל אין משתמשים באשה כלל בין גדולה בין קטנה נשרר ליה מר שלמא לילתא א"ל הכי אמר שמואל יקול באשה ערוה אפשי ע"י שלוח א"ל הכי אמר שמואל אין

לא תאכל: גירי וחרורי: מנלן אמר רב חסדא דאמר קרא וכול הנבדל מטומאת גויי הארץ אליהם: ממוזי: מנלן דכתיב וישמע סגבלט החרוני וטוביה העבד העמוני וכתב ב' רבים ביהודה בעלי שבועה לו כי חתן הוא לשכניה בן ארח ויהונתן בנו לקח את בת משלם בן ברכיה [ב] קסבר עובד כוכבים ועבד הבא על בת ישראל הולד ממוזר [ג] הניחא למ"ד הולד ממוזר אלא למאן דאמר "הולד כשר מאי איבא למימר ותו ממאי דהוה ליה בני דילמא לא הוה ליה בני ותו ממאי דהכא הוה ליה וסליקו דילמא התם הוה אלא מהכא ואלה העולים מתל מלח תל הרשא כרוב אדון ואמר ולא יכלו להגיד בית אבותם וזרעם אם מישאל הם תל מלח אלו בני אדם שדומים מעשיהם למעשה סדום שנהפכה לתל מלח תל הרשא זה שקורא אבא ואמו משתקתו ולא יכלו להגיד בית אבותם וזרעם אם מישאל הם זה הוא אסופי שנאסף מן השוק כרוב אדון ואמר רבי אבהו אמר רבי איבא דאמרי אמר רבי אבהו אמר רבא בר בר כהנא כל הגושה אשה שאינה הוגנת לו מעלה עליו הכתוב כאילו חרשו לכל העולם כולו וזרעו מלח שנאמר ואלה העולים מתל מלח תל הרשא אמר רבה בר רב אדא אמר רב כל הגושה אשה לשום ממון היוין לו בנים שאינן מהוגנים שנאמר ב'ה' בגדו כי בנים זרים ילדו ושמה תאמר ממון פלט תלמוד לומר עתה יאכלם חדש את חלקיהם ושמה תאמר חלקו ולא חלקה תלמוד לומר חלקיהם ושמה תאמר לזמן מרובה ת"ל חדש מאי משמע אמר רב נחמן בר יצחק חדש נכנס וחדש יצא וממונם אבד ואמר רבה בר רב אדא אמרי לה אמר רבי סלא אמר רב המנונא כל הגושה אשה שאינה הוגנת לו אליהו כופתו והקב"ה רוצעו ונתנא על כולם אליהו כותב והקב"ה חותם אוי לו לפוסל את זרעו ולפגום את משפחתו ולגושה אשה שאינה הוגנת לו [א] אליהו כופתו והקב"ה רוצעו וכול הפוסל פסול ואינו מדבר [ב] בשבחה לעולם ואמר שמואל בכמומו פוסל ההוא גברא דמנהדרדעא דעל לבי מטבחיא בפומבדיתא אמר להו הבו לי בישרא אמרו ליה נטר עד דשקיל לשמעיה דרב יהודה בר יחזקאל וניתב לך אמר מאן יהודה בר שויסקאל דקדים לי דשקל מן קמאי אולו אמרו ליה לרב יהודה שמתיה אמרו הגיל דקרי אינשי עבדי עליה דעבדא הוא [א] אזל ההוא אומניה לדינא לקמיה דרב נחמן פיתקא דהומנא אזל רב יהודה לקמיה דרב הונא אמר ליה איזיל או לא איזיל אמר ליה המיזל לא מיבעי לך למיזל משום דגברא רבה את אלא משום יקרא דבי נשיאה קום זיל אתא אישכחיה דקעבדי מעקה אמר ליה לא סבר לה מר להא דאמר רב הונא בר אידי אמר שמואל יכיון שנחמנה אדם פרנס על הצבור אסור בעשיית מלאכה בפני שלשה א"ל פורתא דגונדריתא הוא דקא עבידנא א"ל מי סניא מעקה דכתיב באורייתא או מחיצה דאמור רבנן א"ל יתיב מר אקרפיטא א"ל ומי סני ספסל דאמור רבנן או איצטבא דאמרי אינשי א"ל ליכול מר אתרונגא אמר ליה הכי אמר שמואל כל האומר אתרונגא תילתא ברמות רוחא או אתרוג כדקריוה רבנן או אתרוגא דאמרי אינשי אמר ליה לישתי מר אנבגא אמר ליה מי סני איספרגום דקריוה רבנן או אנפק דאמרי אינשי אמר ליה תיתי דווג תשקינא אמר ליה הכי אמר שמואל אין משתמשים באשה קטנה היא בפירוש אמר שמואל אין משתמשים באשה כלל בין גדולה בין קטנה נשרר ליה מר שלמא לילתא א"ל הכי אמר שמואל יקול באשה ערוה אפשי ע"י שלוח א"ל הכי אמר שמואל אין

גלותא וחתניה דבי נשיאה כדאמרין בטהור והרעוב (חולין דף קכד.) משום דרב נחמן חתני' דבי נשיאה הוא מולול בשמעיה דר' יוחנן: יקרא דבי נשיאה. שהוא חתן הנשיא: אסור לעשות מלאכה בפני שלשה. שגנאי הוא וספלות לדור שכפופים ליה שאין לו מי שיעשה מלאכתו: דגונדריתא. היינו מעקה בחדש הלשונות: מי סני. כלומר מכוער ושני לשון תורה ולשון שאר בני אדם שאתה מדבר בעמקי שפה. ומתכוין היה רב יהודה לתופסו בדבריו [ב] לקנטרו להודיעו שלא היה לו להנשא עליו להזמין לפניו: אקרפיטא. ספסל: סילתא ברמות רוחא. מתוך ששליש רוחו גסה הוא משנה דביצורו: אינגא. כוס שהוא רביעית והיו רגילין לשתות כוס אחד משמקה העשויה לשתות שמרית וקוריהו אספרגום במסכת ברכות (דף טז.) כוס של רביעית וישן אפסק היה שגור צפיה: סיוי דוג. מצא מצא שכן שמה: אין משתמשינ באשה. שלא ילמדנה להיות רגילה בין האנשים: קטנה היא. רב נחמן קאמר לה: לילתא. שם אשתו: קול באשה ערוה. שנאמר [ב] השמיעני את קולך ואם אשאל בשלומה תשיבני: אמר ליה רב נחמן אפשי. לשלוח לה שאלת שלום ע"י שליח: אין

לא תאכל: גירי וחרורי: מנלן אמר רב חסדא דאמר קרא וכול הנבדל מטומאת גויי הארץ אליהם: ממוזי: מנלן דכתיב וישמע סגבלט החרוני וטוביה העבד העמוני וכתב ב' רבים ביהודה בעלי שבועה לו כי חתן הוא לשכניה בן ארח ויהונתן בנו לקח את בת משלם בן ברכיה [ב] קסבר עובד כוכבים ועבד הבא על בת ישראל הולד ממוזר [ג] הניחא למ"ד הולד ממוזר אלא למאן דאמר "הולד כשר מאי איבא למימר ותו ממאי דהוה ליה בני דילמא לא הוה ליה בני ותו ממאי דהכא הוה ליה וסליקו דילמא התם הוה אלא מהכא ואלה העולים מתל מלח תל הרשא כרוב אדון ואמר ולא יכלו להגיד בית אבותם וזרעם אם מישאל הם תל מלח אלו בני אדם שדומים מעשיהם למעשה סדום שנהפכה לתל מלח תל הרשא זה שקורא אבא ואמו משתקתו ולא יכלו להגיד בית אבותם וזרעם אם מישאל הם זה הוא אסופי שנאסף מן השוק כרוב אדון ואמר רבי אבהו אמר רבי איבא דאמרי אמר רבי אבהו אמר רבא בר בר כהנא כל הגושה אשה שאינה הוגנת לו מעלה עליו הכתוב כאילו חרשו לכל העולם כולו וזרעו מלח שנאמר ואלה העולים מתל מלח תל הרשא אמר רבה בר רב אדא אמר רב כל הגושה אשה לשום ממון היוין לו בנים שאינן מהוגנים שנאמר ב'ה' בגדו כי בנים זרים ילדו ושמה תאמר ממון פלט תלמוד לומר עתה יאכלם חדש את חלקיהם ושמה תאמר חלקו ולא חלקה תלמוד לומר חלקיהם ושמה תאמר לזמן מרובה ת"ל חדש מאי משמע אמר רב נחמן בר יצחק חדש נכנס וחדש יצא וממונם אבד ואמר רבה בר רב אדא אמרי לה אמר רבי סלא אמר רב המנונא כל הגושה אשה שאינה הוגנת לו אליהו כופתו והקב"ה רוצעו ונתנא על כולם אליהו כותב והקב"ה חותם אוי לו לפוסל את זרעו ולפגום את משפחתו ולגושה אשה שאינה הוגנת לו [א] אליהו כופתו והקב"ה רוצעו וכול הפוסל פסול ואינו מדבר [ב] בשבחה לעולם ואמר שמואל בכמומו פוסל ההוא גברא דמנהדרדעא דעל לבי מטבחיא בפומבדיתא אמר להו הבו לי בישרא אמרו ליה נטר עד דשקיל לשמעיה דרב יהודה בר יחזקאל וניתב לך אמר מאן יהודה בר שויסקאל דקדים לי דשקל מן קמאי אולו אמרו ליה לרב יהודה שמתיה אמרו הגיל דקרי אינשי עבדי עליה דעבדא הוא [א] אזל ההוא אומניה לדינא לקמיה דרב נחמן פיתקא דהומנא אזל רב יהודה לקמיה דרב הונא אמר ליה איזיל או לא איזיל אמר ליה המיזל לא מיבעי לך למיזל משום דגברא רבה את אלא משום יקרא דבי נשיאה קום זיל אתא אישכחיה דקעבדי מעקה אמר ליה לא סבר לה מר להא דאמר רב הונא בר אידי אמר שמואל יכיון שנחמנה אדם פרנס על הצבור אסור בעשיית מלאכה בפני שלשה א"ל פורתא דגונדריתא הוא דקא עבידנא א"ל מי סניא מעקה דכתיב באורייתא או מחיצה דאמור רבנן א"ל יתיב מר אקרפיטא א"ל ומי סני ספסל דאמור רבנן או איצטבא דאמרי אינשי א"ל ליכול מר אתרונגא אמר ליה הכי אמר שמואל כל האומר אתרונגא תילתא ברמות רוחא או אתרוג כדקריוה רבנן או אתרוגא דאמרי אינשי אמר ליה לישתי מר אנבגא אמר ליה מי סני איספרגום דקריוה רבנן או אנפק דאמרי אינשי אמר ליה תיתי דווג תשקינא אמר ליה הכי אמר שמואל אין משתמשים באשה קטנה היא בפירוש אמר שמואל אין משתמשים באשה כלל בין גדולה בין קטנה נשרר ליה מר שלמא לילתא א"ל הכי אמר שמואל יקול באשה ערוה אפשי ע"י שלוח א"ל הכי אמר שמואל אין

הנהגות הגר"א

[א] גמ' ולנשיא אשה שאינה הוגנת לו (אליהו כופתו והקב"ה רוצעו) ועל כלם. כהנים לויים וישראלים: אליהו כופתו. מאי דקאמר ואזיל אוי לו לפוסל זרעו ולפגום את משפחתו כגון שנשא אשה שאינה הוגנת לו. (והיא אליהו לאו אליהו חתניה דאמרי אמרי להו הבו לי בישרא אמרו ליה נטר עד דשקיל לשמעיה דרב יהודה בר יחזקאל וניתב לך אמר מאן יהודה בר שויסקאל דקדים לי דשקל מן קמאי אולו אמרו ליה לרב יהודה שמתיה אמרו הגיל דקרי אינשי עבדי עליה דעבדא הוא [א] אזל ההוא אומניה לדינא לקמיה דרב נחמן פיתקא דהומנא אזל רב יהודה לקמיה דרב הונא אמר ליה איזיל או לא איזיל אמר ליה המיזל לא מיבעי לך למיזל משום דגברא רבה את אלא משום יקרא דבי נשיאה קום זיל אתא אישכחיה דקעבדי מעקה אמר ליה לא סבר לה מר להא דאמר רב הונא בר אידי אמר שמואל יכיון שנחמנה אדם פרנס על הצבור אסור בעשיית מלאכה בפני שלשה א"ל פורתא דגונדריתא הוא דקא עבידנא א"ל מי סניא מעקה דכתיב באורייתא או מחיצה דאמור רבנן א"ל יתיב מר אקרפיטא א"ל ומי סני ספסל דאמור רבנן או איצטבא דאמרי אינשי א"ל ליכול מר אתרונגא אמר ליה הכי אמר שמואל כל האומר אתרונגא תילתא ברמות רוחא או אתרוג כדקריוה רבנן או אתרוגא דאמרי אינשי אמר ליה לישתי מר אנבגא אמר ליה מי סני איספרגום דקריוה רבנן או אנפק דאמרי אינשי אמר ליה תיתי דווג תשקינא אמר ליה הכי אמר שמואל אין משתמשים באשה קטנה היא בפירוש אמר שמואל אין משתמשים באשה כלל בין גדולה בין קטנה נשרר ליה מר שלמא לילתא א"ל הכי אמר שמואל יקול באשה ערוה אפשי ע"י שלוח א"ל הכי אמר שמואל אין